جام جم

■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

دوشنبه ۱۸ اسفند ۱۳۹۹ | ۲۴ رجب ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست و یکم - شماره ۵۸۹۵ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان | Monday - March 8, 2021

حدیث روز: بحارالانوار
امام‌سجاد(ع)
قریشی و عرب را افتخاری نیست مگر به
فروتنی و هیچ کرامتی نیست مگر به تقوا.

واحه: مولوی
چه گرمیم چه گرمیم از این عشق چو خورشید
چه پنهان و چه پنهان و چه پیداست خدایا

امروز در تاریخ:
روز ملی بوشهر
درگذشت سیدجمال‌الدین اسدآبادی، اندیشمند دنیای اسلام(۱۲۷۵ش)
درگذشت سیمین دانشور، نویسنده(۱۳۹۰ش)
پایان ساخت تالار جدیدی در کاخ سلطنتی تیسفون که به نام طاق کسری شهرت یافت(۵۵۱ م)

حکمت ۲۴: نهج‌البلاغه
از کفاره‌های گناهان بزرگ به فریادرسیدن ستمدیدگان و شادکردن غمگینان است.

اوقات شرعی:
اذان ظهر: ۱۲/۱۵ — غروب آفتاب: ۱۸/۰۶
اذان مغرب: ۱۸/۲۴ — نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۳۳
اذان صبح (فردا): ۵/۰۰ — طلوع خورشید(فردا): ۶/۲۴

وضعیت آب و هوای امروز

تهران	اهواز	ارومیه	اصفهان	بجنورد	بوشهر	سمنان	شهرکرد
۱۰ / ۱۸	۱۲ / ۲۶	۰ / ۱۳	۶ / ۲۲	۲ / ۱۵	۱۶ / ۲۳	۶ / ۱۸	۳ / ۱۶

تلنگر

فصل دیوانه عاشق

علیرضا رأفتی
روزنامه‌نگار

حالا مگر زمین به آسمان می‌رفت یا آسمان به زمین می‌آمد اگر متر و معیارهای دیگری برای تقویم در نظر می‌گرفتند. این‌که ماه در فلان روز کامل می‌شود یا این‌که خورشید در فلان زاویه قرار می‌گیرد، چه دخلی دارد به من که دارم تقویم را ورق می‌زنم تا آخر ماه را پیدا کنم ببینم حقوقم را کی واریز می‌کنند یا موعد اقساطم کی سر می‌رسد. حالا نمی‌گویم شروع سال را می‌گذاشتند روز تولد من. این قدرها هم خودخواه نیستم ولی می‌گویم برای مایی که سرمان توی زندگی خودمان است بیشتر از آن‌که زاویه خورشید یا کامل شدن ماه اهمیت داشته باشد، روزهای قراردادی خودمان اهمیت دارد. روزهایی که شادی‌اش را می‌شود با چند کلمه پیامک واریز حقوق یا دو کلمه «تولدت مبارک» خلاصه کرد و غصه‌هایش را می‌شود در پیامک سررسید موعد قسط یا تماس صاحبخانه‌ای که منتظر اجاره این ماه است، دید.

این‌طور که می‌شد و اگر می‌خواستند تقویم را وفق مراد ما بنویسند باید طوری تنظیم می‌کردند که هرماه چند تا آخر داشت و مثلا الان که در ماه اسفند هستیم هرچند روز یک بار آخر ماه می‌شد و پیامک واریز می‌آمد و حالا آن وسط‌ها یک بار هم موعد قسط می‌رسید و با یکی از این آخر ماه‌ها سربه‌سر می‌شد می‌رفت.

یا مثلا اگر قرار بود من تقویم را بنویسم، اسم همه این فصل‌ها را خط می‌زدم و دوباره از نو فصل‌بندی می‌کردم. مثلا اسفند و فروردین و اردیبهشت باید برای خودشان یک فصل جدا باشند. فصل بودن که فقط گردش خورشید و زاویه ماه نیست. ماه‌هایی که در یک فصل قرار می‌گیرند باید باهم بجوشند. باید به هم بخورند. اسفند اصلا مال زمستان نیست. اسفند خود فروردین است. حالا یک‌کم اداواطوارش بیشتر است و نازش بیشتر.

اصلا دست من بود، این سه ماه را یک فصل می‌کردم و اسمش را می‌گذاشتم «فصل دیوانه عاشق». بس که مثل دیوانه‌ها یا عاشق‌ها تکلیفش با خودش روشن نیست. یک لحظه بارانی است و یک آن آفتابی.

گفت‌وگو با دکترا... کرم لیراوی به مناسبت روز بوشهر

بندری که نمک‌گیرت می‌کند

عکس: میزان

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

بوشهر از آن شهرهای بندری است که اگر یک‌بار بروی، بارهای دوم و سوم و چهارم هم راهی این بندر می‌شوی. اصلا می‌شود یکی از مقاصد گردشگری‌ات. هربار که برای سفر برنامه‌ریزی می‌کنی، نام بوشهر را هم می‌نویسی. انگار یک‌بار می‌روی و با این شهر آشنا و قوم و خویش می‌شوی و بارهای دیگر همیشه ته‌ذهنت هست که بروی و حالش را بپرسی و او آن‌قدر مهربان و مهمان‌نواز است که هربار به دیدارش می‌روی حتی اگر دست و دلت خالی باشد و حوصله‌ات یاری‌ات نکند، این دوست چنان حالت را خوش می‌کند که انگار همه‌چیز صفر شده و تو دوباره با انرژی از سر خط شروع می‌کنی. دریای بوشهر انگار مهربان‌تر از بقیه دریاهاست و ساحلش استوارتر است و مردمانش خودمانی‌تر. با یک سلام می‌توانی با آنها خودمانی شوی و بنشینی چای بخوری با خرمای دشتستان و اگر اهلش باشی قلیان برازجانی هم مهمان‌شان شوی. در کوچه‌پس‌کوچه‌های بوشهر که راه بروی، بوی ماهی می‌آید که در سبزی تازه در حال پخت است که به آن قلیه ماهی می‌گویند و اگر گوش تیز کنی، از پنجره‌ها صدای آدم‌هایی را می‌شنویی که با لهجه خوش بوشهری باهم صحبت می‌کنند یا صدای زنی را می‌شنوی که آوازی غریب می‌خواند. لب دریا که بروی و اگر کنجکاو باشی و پایت را بگذاری روی عرشه لنجی که دارد یخ بار می‌زند نه کسی چپ‌چپ نگاهت می‌کند و نه می‌گوید اشتباه آمده‌ای و برو بیرون. فقط با آن لهجه خاص بوشهری به تو می‌گویند مراقب باش... نه نگاه‌شان سنگینی می‌کند و نه لحن‌شان به تو یادآوری می‌کند که غریبه‌ای؛ مسافری.

انگار یکی از شخصیت‌های فرعی روایت‌های احسان عبدی‌پور هستی و ناظری بر آنچه در قصه‌هایش می‌گوید و با آن لهجه قشنگش همه شنونده‌های داستان‌هایش را عاشق بوشهر و مردمش کرده است. یک‌بار اگر به بوشهر بروی، دیگر ماجرا تمام است، برای بار دوم، سوم و... خواهی رفت. انگار باید بروی و رویدادی یا آدمی را که گم کرده‌ای پیدا کنی.

هر چند امسال دومین نوروزی است که ورود به بوشهر ممنوع است به خاطر کرونا و گرنه عید امسال هم مثل سال‌های قبل بوشهر پر از مسافر می‌شد. هوای بوشهر از بهمن تا اواخر فروردین، هوایی است بهشتی که باید آن را حس کنی تا کمی درک کنی هوای بهشت یعنی چه؛ هوایی که بوی دریا می‌دهد، بوی دریایی که به اقیانوس وصل است و به همه آب‌های جهان. کروناست و نمی‌شود رفت بوشهر اما امروز، روز ملی بوشهر است و می‌توان درباره آن نوشت. می‌توان سفر به بوشهر را تبدیل به وسوسه کرد تا در پساکرونا در اولین سفر راهی بوشهر شد.

وقتی حروف ابجد به کمک می‌آیند

دکتر ا...کرم لیراوی، پژوهشگر و نویسنده اهل بوشهر درباره نامگذاری ۱۸اسفند به‌نام این شهر می‌گوید: چند سال قبل شورای شهر نامگذاری روزی به‌نام بوشهر را پیشنهاد کرد و از پژوهشگران و نویسنده‌ها خواست بنا به اسنادی که موجود است، روزی را پیشنهاد کنند. من تاریخ بوشهر را مطالعه کرده‌ام و اتفاقات مهم را استخراج و آنها را به حروف ابجد تبدیل کردم. ماه اسفند درآمد، ۱۸اسفند روز تاسیس مدرسه سعادت است و بقیه تحقیقاتم به عدد ۱۸ نزدیک شد. مستنداتم را به شورای شهر دادم و آنها متقاعد شدند ۱۸ اسفند را به‌نام روز ملی بوشهر نامگذاری کنند.

مدرسه سعادت، دومین مدرسه بعد از دارالفنون است که به سبک مدرن در بوشهر ساخته شده. این مدرسه را احمدخان دریابیگی پایه‌گذاری کرده که اول به نام احمدیه معروف بوده اما بعد توسعه پیدا کرده و به‌نام سعادت معروف می‌شود. سعادت، نام مدیر مدرسه بوده. خیلی از شخصیت‌های معروف بوشهری در این مدرسه درس خوانده‌اند که برخی از آنها در ایران مانده‌اند و برخی هم رفته‌اند. «باباچاهی‌ها» که از اهل فرهنگ و ادب بوشهر هستند در این مدرسه درس خوانده‌اند. صادق چوبک هم از درس‌خوانده‌های این مدرسه است. ساختمان مدرسه سعادت که معماری زیبایی دارد و در و پنجره‌هایش کم‌نظیر است، یکی از جاذبه‌های گردشگری بوشهر است. این مدرسه در سال ۷۸ ثبت آثار ملی ایران شد.

معماری نادرشاهی بوشهر

دکتر لیراوی درباره معماری بوشهر می‌گوید: بوشهر چند بار مورد هجوم بیگانگان از جمله انگلستان قرار گرفته اما معماری‌ای که در این شهر قدمت یافته و باقی مانده کاملا ایرانی است و بیشتر مربوط به دوره نادرشاه است که پایگاه دریایی خود را در ساحل بوشهر ساخت. اگر به بوشهر آمده باشید حتما اداره گمرک و خیابان آن را دیده‌اید و ساختمان‌هایی که در این خیابان و اطراف اداره گمرک است. این بناها معماری اصیل ایرانی دارند. آن زمان از کشورهای هندی و آفریقایی و گاهی عربی مصالح آورده می‌شد. چوب‌های صندل که بوی خوشی هم داشتند در ساخت این بناها به کار رفته‌اند. پنجره‌های معماری بوشهر بی‌نظیر است و طوری طراحی و ساخته می‌شد که به عنوان مثال بادی که از سوی دریا می‌وزد در خانه‌ها جریان یابد و هوا را خنک کند. در و پنجره و سقف بلند خانه‌ها در معماری بوشهری اهمیت داشته و باعث خنکی‌شان می‌شده.

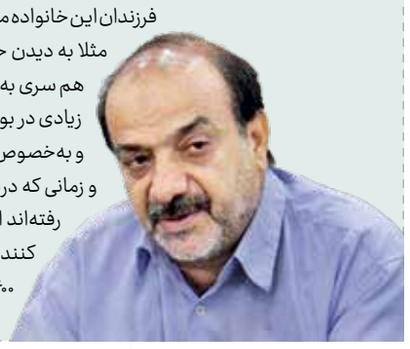
خارجی‌های بوشهر

هندی‌ها و آفریقایی‌ها به بوشهر زیاد می‌آمدند. برخی برای کار و گروهی در بوشهر ماندند و ازدواج کردند و خانواده تشکیل دادند. رنگ پوست آفریقایی‌هایی که در بوشهر مانده‌اند، مشخص است و اگر از آنها پرس‌وجو کنید، می‌گویند اصلیت‌شان آفریقایی است. برخی از هندی‌ها هم در بوشهر مانده‌اند و لهجه و زبان آنها را می‌توان در مردم قدیمی‌تر بوشهر دید و برخی از کلماتی که در بوشهر رایج است، یادگار همین هندی‌هاست.

کافه میرداماد

جاذبه‌های گردشگری بوشهر

چند سالی است که بوشهر به یکی از مقاصد گردشگری ایرانی‌ها تبدیل شده است. تا چند سال قبل قشم، بندرعباس و کیش در خطه جنوب بیشتر مسافران را به سمت خود جلب می‌کرد. چون این بندرها علاوه بر جذابیت‌های گردشگری بازاری هم دارند که مردم می‌توانند خرید کنند. همین باعث شده بود بوشهر کمتر مورد توجه قرار گیرد اما با فعال شدن بندر گناوه و دیر، دیلم بازار استان بوشهر هم فعال شد. مردمی که به بوشهر می‌آمدند، می‌توانستند در کنار تفریح و بازدید از مکان‌های تاریخی و قدیمی این شهر، اجناسی را با قیمت مناسب خرید کنند. یک خانواده عازم بوشهر می‌شود. فرزندان این خانواده می‌توانند از دریا و ساحل بسیار زیبای بوشهر لذت ببرند و تفریح کنند. پدر و مادر خانواده هم می‌توانند مثلا به دیدن خانه رئیسعلی دلواری و کلیسا گئورک مقدس بروند و از مناطق قدیمی بوشهر بازدید کنند و بعد هم سری به بازارهای مختلف این استان بزنند و اجناس را با قیمت مناسب‌تر بخرند. هتل‌ها و مهمانسراهای زیادی در بوشهر ساخته‌شده که مسافران می‌توانند در آن اسکان کنند. بنابراین می‌توان گفت استان بوشهر و به‌خصوص شهر بوشهر همه ظرفیت‌های لازم برای جذب گردشگر را دارد به‌ویژه در هوای بهاری این استان و زمانی که دریا و خشکی در بهترین شرایط هستند. برخی بناهای تاریخی و قدیمی بوشهر در بی‌توجهی از بین رفته‌اند اما چندسالی است دولت و مسؤولان بناهای باقی‌مانده را مرمت کرده و تلاش دارند آنها را حفظ کنند که این به زیبایی بوشهر می‌افزاید. امسال هم که کرونا ماندگار شده اما امیدواریم زمستان سال ۱۴۰۰ و نوروز ۱۴۰۱ مردم بتوانند با خیال راحت به بوشهر بیایند و از امکانات یک بندر جنوبی لذت ببرند.

مقطع حساس کنونی

از آتش جدایی تا خانه بخت

(عندالمطالبه)

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

عاشقی به دم درب منزل معشوق رفت و درزد. معشوق از پشت در گفت: کیه؟ عاشق گفت: منم. معشوق گفت: معلوم است که عاشقی خام و ناپخته هستی که درجایی که معشوق حضور دارد، می‌گویی من و این نشان می‌دهد هنوز زمان ورود تو به این خانه نرسیده است. برو و در آتش جدایی بسوز تا پخته شوی، آنگاه بیا تا ببینم چطور می‌شود.

عاشق وقتی این پاسخ را شنید از دم درب خانه معشوق بازگشت و به مدت شش ماه در آتش جدایی سوخت، به‌طوری‌که در پایان شش ماه وی را با درصد سوختگی بالا به مراکز درمانی منتقل کردند. پس از طی دوره درمان، عاشق بار دیگر به دم درب خانه معشوق رفت اما متوجه شد معشوق همراه خانواده خود از آن خانه به خانه دیگری نقل‌مکان کرده‌اند. عاشق پس از پرس‌وجوی بسیار از همسایگان، نشانی خانه جدید معشوق را پیدا کرد و به دم درب خانه جدید رفت و آن را به صدا درآورد. معشوق به پشت درآمد و گفت: کیه؟ عاشق گفت: کسی نیست ای معشوق دلربا، تویی. معشوق گفت: بله؟ عاشق گفت: عرض می‌کنم این من دیگر من نیستم بلکه از بس در آتش فراق سوخته‌ام کلا توام، درنتیجه اکنون تویی که در می‌زنی. معشوق گفت: وای چه قشنگ. وی افزود: بلی، دو من در خانه بخت جا نمی‌شوند و فقط یک من و یک تو می‌توانند جا شوند، مانند دو نخ که در یک سوزن نمی‌روند و مثال‌های دیگر. وی افزود: حالا که در عشق به این مقام و مرتبه رسیده‌ای و با من یکی شده‌ای، می‌توانی به درون خانه بیایی. عاشق گفت: پس بازکن. معشوق گفت: این‌طور نه. برو و خانواده‌ات را بیاور تا دو خانواده باهم صحبت کنند و اگر شرایط مهیا بود، آن‌وقت. فردای آن روز عاشق همراه خانواده خود به خانه معشوق رفت و دو خانواده باهم صحبت کردند و ازآنجاکه شرایط مهیا بود، آنها پس از برگزاری مراسمی کوچک و خانوادگی با مهریه ۷۰۰ سکه عندالمطالبه به خانه بخت رفتند و شهره عاشقان جهان شدند.

مرور با عبور
جام جم ۲۰۰ سال قبل

نظر میروسلاو بلاژه‌ویچ درباره رسانه‌ها

از زمان ورودتان به ایران توجه خاصی به مطبوعات و رسانه‌ها داشتید، علت آن چیست؟ مربی، سرمربی و هر فرد صاحب‌نظر در ورزش که هیچ درک و شناختی از اهمیت نیروی هفتم در فوتبال نداشته باشد، آدم ناتوانی است. من می‌دانم مطبوعات چه قدرتی دارند و نقش آنها تا چه حد حیاتی و حساس است. آنها هستند که باعث می‌شوند کسانی که ما به خاطرشان اینجا هستیم، ما را بپذیرند یا نپذیرند. منظورم جامعه فوتبال است تمام هواداران فوتبال. هم بازیکنان هم مربیان هم رئیس فدراسیون فوتبال و هم خبرنگاران. اگر آنها وجود نداشته باشند ما هدفی برای دنبال کردن نداریم. (صفحه ۱۱)

نوروز؛ عید متقاضیان تلفن‌همراه

سیداحمد معتمدی، وزیر پست و تلگراف و تلفن اعلام کرد: در فروردین سال آینده به حدود ۵۰ هزار متقاضی سیم کارت، تلفن‌همراه تحویل داده می‌شود و از اردیبهشت نیز تعداد واگذاری‌ها افزایش پیدا می‌کند.

به موازات واگذاری تلفن‌همراه در تهران که از شنبه هفته آینده آغاز می‌شود مرحله چهارم واگذاری در شهرستان‌ها نیز در ۲۳ شهر شروع می‌شود و ۳۸ هزار سیم‌کارت به مشترکان تحویل خواهد شد. محاسبات مهندسی نشان می‌دهد که امکان واگذاری صد هزار شماره جدید در تهران و ۱۵۰ هزار شماره در شهرستان‌ها فراهم شده است. (صفحه یک)

نگرانی از پرداخت حقوق معلمان

امیرعلی محبی، معاون اداری و مالی آموزش و پرورش تهران گفت: به علت عدم تامین کسری بودجه، نگران پرداخت مطالبات پایان سال معلمان هستیم.

وی با انتقاد از ساختار تقسیم‌بندی آموزش و پرورش شهرستان‌های استان تهران گفت: امیدواریم در سال ۸۰ این مشکل برطرف شود. (صفحه ۱۵)

خبرنگاری، سخت و زیان‌آور است

۵۷۰ نفر از نویسندگان و خبرنگاران ۱۶ کشور با امضای نامه‌ای سرگشاده به وزیران بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، کار و امور اجتماعی و مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی خواستار احتساب خبرنگاری به‌عنوان حرفه‌ای سخت و زیان‌آور شدند.

در بخشی از این نامه نوشته شده: روزنامه‌نگاران کشور همواره منعکس‌کننده دردها و مشکلات مردم هستند و در این رهگذر با انواع استرس‌های روحی و جسمی مواجه‌اند پژوهش‌ها نشان می‌دهد که متوسط عمر روزنامه‌نگاران به‌دلیل همین استرس‌ها حداقل ۱۰ سال کمتر از متوسط عمر سایر شاغلان است.... با توجه به همه این دلایل درخواست می‌کنیم به وعده‌های داده شده، عمل کرده و با رسمیت شناختن حرفه خبرنگاری به‌عنوان حرفه سخت و زیان‌آور خواسته روزنامه‌نگاران را تحقق بخشید. (صفحه ۱۳)

واکنش مرتضی امللی محضوشورای شهر نسبت به اظهارات ۳ روز پیش شهردار تهران
الویری بیش از کرباسچی به چاه نفت فروش تراکم متصل است
نوجوانان ایران هم جهانی شدند
تجربه‌های تازه به صحنه نمایش جان می‌دهند
ارزیابی جناح‌های سیاسی از گزارش هفته آینده خاتمی به مجلس
نگران پرداخت حقوق پایان سال معلمان هستیم

خرید ۲۰ فروند هواپیما، سال آینده

ولی‌آذروش، نایب‌رئیس کمیسیون عمران مجلس گفت: در زمینه خرید هواپیما مذاکراتی با کشورهای فرانسه، ترکیه و روسیه انجام شده و قرار است در سال آینده ۲۰ فروند هواپیما خریداری شود.

آذروش در این‌باره گفت: در سال آتی با پیش‌بینی بخشی از نیازهای حمل و نقل و ناوگان زمینی و هوایی و ریلی کشور توسعه می‌یابد. براساس مصوبات مجلس سال آینده ۲۵۰۰ دستگاه اتوبوس جدید به ناوگان زمینی کشور افزوده می‌شود. (صفحه ۴)